

“Cheers!” zeggen de Engelsen.

“Santé!” de Fransen.

“Gia'sou!” in Griekenland.

In Israël zeggen ze: “L’Chaim!”

En een Fries zegt zoiets als: “Tsjoch!”

En zo kan ik nog wel even doorgaan.

Want je kunt natuurlijk in nog veel meer talen proosten.

Het is een woord dat je moet kennen als je naar een camping in het buitenland gaat!

Je maakt er altijd vrienden mee.

Kijk, dit is maar een klein voorbeeld.

Maar dit ene woord in al die talen laat zien hoe groot de impact van Babel is.

Van die torenbouw en die spaakverwarring.

Voor ons gevoel is dat een eeuwigheid geleden, een verhaal uit de oertijd.

Het heeft iets mythologisch, vindt u niet?

**Maar we ervaren Babel nog altijd.**

Elke dag.

Door Babel zit je bijvoorbeeld elke week onnodig lang op school.

Want je krijgt les in misschien wel vijf verschillende talen.

In plaats van in één wereldtaal.

Dat is allemaal na Babel gebeurd.

God verspreidde de mensen vanuit Babel.

En vanaf toen hebben de talen zich door de eeuwen heen ontwikkeld.

Het zijn er nu zo'n 6500!

Ik denk dus dat de verschillende talen na Babel zijn ontstaan.

Niet *in* Babel.

Dat wil er bij mij niet in.

Het lijkt me sterk dat er van de ene op de andere dag een Engelsman naast een Braziliaan zat.

Of een Duitser naast een Bulgaar.

God liet in Babel geen nieuwe talen ontstaan.

Verschillende talen zouden er in de loop van de geschiedenis evengoed wel komen, denk ik.

Als mensen zich verspreiden, ontwikkelen talen zich vanzelf.

God vindt dat niet erg, hij houdt van diversiteit.

Kijk naar de miljoenen verschillen in mensen, dieren en planten.  
Zou God dan het bestaan van verschillende talen erg vinden?

In Babel bracht hij *verwarring*, staat er.

Verwarring in die ene taal die toen gesproken werd.

Men kon elkaar opeens niet meer verstaan.

En dan bedoel ik verstaan in de zin van het Duitse 'verstehen'.

Dat betekent 'verstaan' én 'begrijpen'.

De Babyloniërs verstonden elkaar nog wel, maar ze begrepen elkaar niet meer.

Er was sprake van complete verwarring.

Misschien ging het wel zo:

Als de een om een waterpas vroeg, gaf de ander hem op de gok misschien een waterpomptang.

Want ze begrepen de woorden opeens niet meer.

Of misschien kwamen ze opeens niet meer uit hun woorden.

Konden ze tijdens de bouw van de stad het woord 'hamer' niet meer uitspreken.

'Hemar?'

'Remah?'

'Harem?'

"He jongen, geef mij de harem eens?"

Dat werd natuurlijk een zootje.

Dan kreeg je in plaats van van een hamer een blik mooie, jonge vrouwen... ☺

Ze begrepen elkaar niet meer.

En dus ging de hele bouw niet meer door.

Zonder goede communicatie moest het mega-project wel floppen.

En zo eindigt vers 8 ook.

Heel triest: '...en de bouw van de stad werd gestaakt'.

Ik zei al dat we nog altijd de gevolgen van Babel ervaren.

We verstaan elkaar niet meer.

Natuurlijk omdat we verschillende talen spreken.

Maar de vloek van Babel is vooral dat we elkaar vaak niet meer meteen begrijpen.

Dat zuiver contact van hart tot hart niet meer mogelijk is.

We praten zomaar langs elkaar heen.  
Ook wij hebben vaak last van miscommunicatie.  
Die vloek ervaren wij nog altijd.

En toch is ook dít nog niet het hele verhaal.  
Het gaat nog verder dan de miscommunicatie.  
We ervaren Babel ook nog op andere manieren.  
Als je Genesis 11 eerlijk leest, zul je al snel merken dat er sindsdien niet zoveel veranderd is.  
Wat die Babyloniërs toen deden, merk ik ook bij mezelf.  
En u zeer waarschijnlijk ook.  
Daar gaan we eens goed naar kijken.  
Deze geschiedenis gaat niet alleen over de verspreiding van de mensheid over de aarde.  
Naar aanleiding van die spraakverwarring.  
Het gaat ook over twee grote en helaas zeer bekende zonden.  
Wij ervaren Babel op allerlei gebieden nog altijd!

## **2. Want we voelen ons zomaar veilig zonder God**

Dat is de eerste zonde.

Denken dat je zonder God veilig bent.

Dat gebeurt alleen al door onze ontwikkelde, westerse beschaving, denk ik.

Die geeft ons al een veilig gevoel.

Want de techniek heeft zich in de afgelopen twee eeuwen in sneltreinvaart ontwikkeld.

Tot op micro-niveau.

En ontwikkelde techniek geeft een veilig gevoel.

Dat zie je vooral als de techniek het laat afweten.

We balen als de stroom uitvalt.

Of als internet niet opstart.

**Wie haat deze pagina niet?!**

‘De webpagina kan niet worden weergegeven.’

We voelen ons veilig als alles het doet! **(klik plaatje weg!)**

Daarom heeft het ook niet veel nodig of God staat buitenspel.

Als je je nooit zorgen hoeft te maken over die zekerheden, zal God je ook al snel een zorg zijn.

Ik vind het irritant dat ik dit bij mezelf geregeld opmerk.

Dat vertrouwen op de techniek

De Babyloniërs van toen doen precies hetzelfde.

Zij lijken op ons en wij op hen.

Je ziet de beschaving groeien.

Ze worden slimmer, handiger, technischer.

Ze ontdekken dat je van klei stenen kunt bakken.

En ze maken voor het eerst cement.

’t Is een uitvinding van jewelste!

Oké, voor ons is het natuurlijk gesneden koek, maar alles wat uitgevonden is, komt al snel simpel over.

En dus besluiten deze mensen een stad met een toren te bouwen.

Maar goed, wat is er nu fout aan het bouwen van zo’n stad en toren?

Vindt God dat nou echt verkeerd, zondig?

Nee, natuurlijk niet.

We hoeven [toren/ hoog gebouw in Leerdam] straks niet af te gaan breken.

Daar is niets verkeerd aan.

Nee, het is iets anders.

Het gaat een laag dieper.

Want het gaat erom *waarom* deze mensen deze stad met een toren willen bouwen.

En dan blijkt dat hun intentie verkeerd is.

Ze willen zich veilig voelen.

Ze creëren, bouwen letterlijk veiligheid.

Een veiligheid waar God niets mee te maken heeft!

Want God had tegen hun voorvader Noach gezegd: “Wees vruchtbaar en word talrijk (en dan:) *en bevolk de aarde!*”

Dat staat in Genesis 9, 1.

Het is een herhaling van wat God al tegen Adam en Eva had gezegd.

De mensheid moest zich van God over de aarde verspreiden.

Maar dat vertikken ze.

Ze vinden dat verwilderde leven midden in de natuur maar niks.

Te risicovol natuurlijk.

Ze willen op één plek blijven.

En de toren moet voorkomen dat je de stad niet uit het oog verliest.

Een dikke stadsmuur, stevige huizen en een hoge toren geven hen een veilig gevoel.

Onder het motto: liever zonder God samenleven dan met God ronddolen.

En zo laten ze God links liggen.

En zijn opdracht ook.

En dat is weer een zondeval.

De derde in de wereldgeschiedenis.

Het lijkt me trouwens de valkuil van de ontwikkeling van de techniek.

Dat we de techniek niet meer inzetten met het oog op God.

Maar dat we op de techniek zelf vertrouwen.

Dan verbazen we ons erover dat we dieren kunnen klonen.

En we staan versteld over de groeiende stamceltechnologie.

Man, we kunnen technisch gezien echt veel!  
Maar het kan God zo doen vergeten  
En 't geeft ons zomaar en onbewust een veilig gevoel.  
Een schijnveilig gevoel.

We trappen er zo in.  
Of je nu christen bent of niet  
Laten we het ons vanmorgen dan ook afvragen: "Als ik 's morgens opsta, op grond waarvan  
voel ik mij dan veilig in deze wereld?"

Wij zijn vaak niet veel anders dan die oermensen van Genesis 11.  
Dat is de eerste zonde.  
Ook wij voelen ons zomaar veilig zonder God.

### **3. En hij is zomaar onze trots niet meer**

Dat valt ook op.

Het is de tweede zonde.

Trots willen zijn.

Het is het hoogmoedige verlangen om aanbeden te willen worden.

Want wat streelt je meer dan dat iemand tegen je zegt dat je geweldig bent?

Dat je creatief en origineel bent.

Dat er niemand anders is die zo vlot en gevat als jij is.

We vinden het heerlijk om aanbeden te worden.

Het maakt ons trots.

En met een beetje mazzel word je beroemd.

In Babel zie je dat heel letterlijk gebeuren.

Ze bouwen een stad.

En midden in die stad moet een toren staan.

En niet zomaar een torentje.

Nee, hij moet groter zijn dan de hoogste toren van vandaag de dag.

**Die staat in Dubai, een stad in de Verenigde Arabische Emiraten.**

Drie maanden geleden heeft hij een naam gekregen.

Hij heet de Burj Dubai.

En geloof het of niet: het betekent de 'toren van Dubai'.

Een nieuwe toren van Babel.

Hij is 629 meter hoog!

Gigantisch!

En hij is nog niet af: ze willen naar de 750 meter.

We leven eeuwen na Babel, maar we laten onze trots nog op dezelfde manier zien.

En in Babel willen ze groter. [**klik het plaatje van de toren weg**]

Zo groot dat-ie de komende eeuwen niet geëvenaard wordt.

Ze willen dat hun kleinkinderen er nog over praten.

De top moet onzichtbaar zijn.

Tot in de hemel reiken.

Je voelt de arrogantie en trots in hun bouwplan.  
De toren moet zo hoog als de woonplaats van God zijn.  
En dat verlangen verbaast me altijd.  
Als de mens God niet meer kent, dan wil het toch altijd iets goddelijks presteren.  
Dat typeert de mens.  
Het blijft een religieus wezen.  
Ongeneeslijk religieus.

De Babyloniërs kennen God allang niet meer.  
Ze leven waarschijnlijk al te lang na de zondvloed.  
De aarde is al veel te lang droog om nog in die God te geloven.  
En ja, wat doen mensen dan?  
Dan kunnen wij mensen hoogmoedig worden.

De wereldgeschiedenis barst van zulke mensen.  
Mensen die naam wilden maken.  
En voor God speelden.  
Denk aan de farao's die als god aanbeden wilden worden.  
Of de romeinse keizer Augustus, de verhevene.  
Of Hitler met zijn 'ein Volk, ein Reich'.  
Deze Führer herhaalde de geschiedenis en de hoogmoed van Babel.  
En je hoort het Amerikaanse presidenten ook vaak zeggen.  
'God bless America!'  
Zo verbinden ze de naam van God aan hun politieke plannen.  
Ze maken van Amerika een 'toren van Babel' waar niemand om heen kan.  
Tenminste, zo zie ik dat.  
Amerikaanse hoogmoed vind ik dat.

God wil het totaal anders!  
Hij wil niet dat we onze trots vinden via aanbidding door anderen.  
Dat we afhankelijk zijn van wat mensen van ons denken.  
Hij wil dat we trots zijn doordat we hem kennen.  
Door hem te aanbidden als de enige ware God.  
Jóúw enige en ware God.

Om trots op te zijn.  
En hij *wil* dat niet alleen.  
Hij weet dat dat alleen zin heeft.  
Alleen de trots op God kan standhouden!

Menselijke trots gaat vroeg of laat kapot.  
Torens breken af of storten in.  
De grote namen in deze wereld gaan voorbij.  
Mensen worden oud en sterven.  
Maar God niet.  
Hij is wel oud – als je dat al zo kan zeggen – maar sterft niet.  
En dus kunnen we voor eeuwig trots op hem zijn.  
Hij weet dat en heeft het ons in de bijbel overduidelijk bekend gemaakt.  
Buiten de God van de Bijbel is er niets om blijvend trots op te zijn.

Maar zoals gezegd raken we dat besef zo kwijt.  
Net als die Babyloniërs.  
En dan willen wij net als hen aanbeden worden.  
Het is de tweede zonde.  
God is zomaar onze trots niet meer.

#### 4. Daarom liet hij de volken ooit aan hun lot over

Want hij had er genoeg van.

Van die arrogantie, die misplaatste trots.

Die schijnveiligheid.

En dan wordt het menens.

Echt serieus.

Want hij laat de volken sinds Genesis 11 aan hun lot over.

God trekt zich terug.

En gaat vanaf dan niet meer intensief met *iedereen* om.

En kijk eens hoe dat opgeschreven is.

Vers 5!

‘Toen daalde de HEER af om te kijken.’

Hij daalde af.

Hij hoefde dus niet te wachten het moment dat de toren af was.

Alsof hij via die toren van klei en steen moest afdalen.

God troont er ver boven en komt even een kijkje nemen.

Bij de mensen.

Bij de mensen, inderdaad.

‘Adamieten’ staat er in het Hebreeuws..

Zonen van Adam.

Mensen – net als Adam.

Geen spoor veranderd.

Daar komt de eeuwige schepper-God even naar kijken.

Ironisch of niet dan?

En dan mogen we lezen wat God denkt.

En dat verbijstert.

Want hij ziet het niet meer zitten in de mensheid.

‘Babel is nog maar het begin; het wordt nog veel erger!’ voorziet God.

God ziet dat de mens een vuist kan maken tegen hem.

Omdat ze allemaal dezelfde taal spreken.

En stel je voor: als ze allemaal besluiten niet meer over God te praten...dan bestaat het woord  
'God' zometeen niet meer.

En dan is de mens ook in zijn taal van God los.

En hoe kan hij God dan nog leren kennen?

Daarom komt hij in actie.

Want wat de mensen willen voorkomen, laat hij juist gebeuren.

Ze willen verspreiding over de aarde voorkomen.

En dus verspreidt God ze.

“Ophoepelen! De rimboe in!”

Je zou dit de zegen van Babel kunnen noemen.

God verdeelt de mensen zelf over de aarde.

Zo voorkomt hij dat er één taal blijft bestaan.

En het woord 'God' bestaat door de vele talen en volken nog altijd.

Dat is de zegen van de verspreiding.

Maar het blijft ook een vloek.

De verspreiding is natuurlijk ook een oordeel over de mensheid.

Hij liet de volken aan hun lot over!

## 5. Maar nu geeft hij iedereen nog een laatste kans

En die laatste kans ontstond zo:

God liet de volken ooit aan hun lot over.

Sinds Genesis 11.

Maar gelukkig... zoals gezegd: hij ging toch door.

Niet meer intensief met alle volken.

Maar met één persoon.

Vanaf Genesis 12.

Dan roept hij Abram, midden uit een goddeloze wereld.

Om zo Israël te stichten.

Zomaar, uit genade.

Abram kende God niet eens!

We hebben een goede, genadige God.

Temidden van alle verspreide volken gaat God met één volk verder.

Terwijl Israël echt geen haar beter was dan de Babyloniërs.

Ze waren soms nog goddelozer.

Maar God wilde het.

Hij was gek op Israël.

En uit dat volk kwam op een gegeven moment die ene naam.

Het zoveelste achterkleinkind van Abraham.

Maar dan verwekt door God.

En deze Jezus nam de schuld van onze trots op zijn schouders.

Hij onderging in onze plaats het oordeel van God.

Hij moest sterven.

Maar stond ook op uit de dood.

En toen kon gebeuren wat God sinds Babel op het oog had.

Pinksteren kon aanbreken.

Toen gebeurde er weer iets met de taal.

Geregisseerd door de Geest van God.

We lazen het in Handelingen 2.

Duizenden mensen konden die kleine groep leerlingen van Jezus in hun eigen taal verstaan.

Waar ze ook maar vandaan kwamen!

God verbindt de volken met Pinksteren weer aan elkaar.  
Alle volken tellen vanaf die dag weer mee voor God!  
Ze verstaan elkaar.  
Ook weer op die twee manieren: verstaan en begrijpen  
Ze *verstaan* de leerlingen letterlijk, namelijk in hun eigen moedertaal.  
Maar al die verschillende mensen en volken *begrijpen* elkaar ook.  
Het zijn verschillende moedertalen, maar ze begrijpen allemaal dat het over God gaat.  
De enige, ware God.  
De Egyptenaar kijkt naar z'n buurman uit Rome.  
En ze zien in elkaars ogen dat ze hetzelfde verhaal horen.  
Kijk, dat is verstaan én begrijpen!  
Dat doet de Geest van God op die dag.  
Eindelijk weer rechtstreeks spreken van hart tot hart!  
God is inderdaad goed en genadig.

En ook bloedserieus.  
Want met Pinksteren brak de dag van de laatste kans aan.  
Want de mensen horen de leerlingen spreken over Gods grote daden.  
Dat gaat over de daden uit de geschiedenis.  
Over Adam en Eva, over Babel, over Egypte.  
Over zijn genadige leiding over Israël.  
En over zijn cadeau aan de wereld: zijn weer levende Zoon Jezus Christus die door ons,  
mensen, gekruisigd was.  
En dus gaat het over het oordeel.  
Over de laatste kans.  
De mensen vragen zich op die Pinksterdag af wat er toch aan de hand is.  
“Wat heeft dit toch te betekenen?” vragen ze verbijsterd aan elkaar.  
En daarmee raken ze exact de kern.  
Want iedereen op deze aarde moet zich afvragen wat dit te betekenen heeft!

En dat is dit:  
Het is nu of nooit!  
God gaat niet *nóg* een keer een spraakverwarring teweegbrengen.  
Niet *nóg* een keer met *één* volk verder.

Door de komst, de dood en de opstanding van zijn Zoon is het oordeel overduidelijk over deze wereld geveld.

Kan iedereen weten waar-ie aan toe is.

En weten wie God is.

Het is geloof in Jezus – of de dood.

Zo hard en eerlijk is het.

Petrus zegt het met klem in zijn Pinksterpreek.

God doet met Pinksteren grote dingen.

Want hij is er vanaf dan weer voor álle mensen – niet alleen Israël.

Het is een bevrijdende, grenzeloze boodschap.

Maar ook een messcherpe.

Want er komt ook een dag dat God definitief gaat oordelen.

Dan is Gods geduld dat hij nu nog heeft op.

Dan wordt de zon verduisterd en de maan zo rood als bloed.

Bedreigend, rampzalig.

Maar ondanks die zonsverduistering kan Petrus die dag ook een stralende dag noemen.

“Want”, zegt hij, “dan zal ieder die de naam van de Heer aanroept worden gered!”

Is dat serieus of niet?

Daarom moeten ook allereerst wij ons afvragen of deze God en Heer onze eigen God en Heer is.

Zo ja, dan begrijp je het evangelie.

Dan weet je wie God voor je is.

Dan is hij je trots.

Dan weet je dat je alleen bij hem veilig bent.

Zo niet, bekeer je dan, want je verspeelt je laatste kans.

En dan komt in de tweede plaats onze medemens in beeld.

De niet-christen.

Kijk naar hem of haar alsof hij op de rand van de afgrond loopt.

Ook hij of zij moet weten dat er een laatste kans op behoud is.

Helaas ging de Pinksterdag en dat talenwonder voorbij.

We kunnen Petrus en de zijnen niet nadoen.

Daar hoeven we ook niet op te hopen of voor te bidden.

We blijven helaas nog vaak miscommuniceren.

Maar die spanning blijft staan.

Alle mensen hebben nog één laatste kans.

Het is het zwaard van Damokles of het oordeel van God dat over deze wereld hangt.

Ook over uw en mijn leven.

Het is Jezus, of niets!

Nu of nooit!

Amen.